

Monitor 2006

Huiselijk geweld Twente

B. Bieleman

A. Kruize

J. Snippe

M. van Zwieten

I N T R A V A L
bureau voor onderzoek & advies

Monitor 2006

Huiselijk geweld Twente

Mei 2007

INRAVAL
Groningen-Rotterdam

COLOFON

© St. INTRAVAL

Postadres
Postbus 1781
9701 BT Groningen
E-mail *info@intraval.nl*

www.intraval.nl

Kantoor Groningen:
St. Jansstraat 2C
Telefoon 050 - 313 40 52
Fax 050 - 312 75 26

Kantoor Rotterdam:
Goudsesingel 184
Telefoon 010 - 425 92 12
Fax 010 - 476 83 76

Mei 2007

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Tekst:	B. Bieleman, A. Kruize, M. van Zwieten
Opmaak:	P. Goeree
Omslag:	E. Cusiel
Druk:	Repro GMW
Opdrachtgever:	Gemeente Enschede

ISBN-13: 978-90-8874-005-3

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Samenvatting	1
Hoofdstuk 1 Inleiding	1
1.1 Achtergrond	1
1.2 Onderzoeksvragen	2
1.3 Opzet en uitvoering	3
1.4 Leeswijzer	4
Hoofdstuk 2 Meldingen bij politie	5
2.1 Aantal meldingen	5
2.2 Incidentomschrijvingen meldingen	6
Hoofdstuk 3 Persoonskenmerken politiebestand	8
3.1 Leeftijd en geslacht	8
3.2 Woongemeente	9
3.3 Recidive	9
3.4 Overlap 2004 en 2005	11
3.5 Dossier verzonden	11
Hoofdstuk 4 Overlap bestanden	12
4.1 Bestand politie versus instroom OM	12
4.2 Afdoening rechter	13
4.3 Reclassering	15
4.4 Dadertherapie en training	15
4.5 Team Vroeghulp	18
4.6 TACTUS	19
Bijlage Overzicht overlap bestanden	21

SAMENVATTING

In de aanwijzing Huiselijk geweld van het College van procureurs-generaal is huiselijk geweld omschreven als geweld dat wordt gepleegd door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen, in en om het huis). Huiselijk geweld kan de vorm aannemen van partnerrelatiegeweld, kindermishandeling en seksueel kindermisbruik en mishandeling of verwaarlozing van ouderen.

In het kader van het Grote Steden Beleid 2005-2009 (GSB) is er onder meer aandacht voor huiselijk geweld, met name voor de geregistreerde daders en slachtoffers hiervan (gemeente Enschede 2004). Voor een goede beleidsvorming, -uitvoering en evaluatie van de aanpak is een goed inzicht in de daders van huiselijk geweld in de gemeenten in Twente essentieel. De gemeenten willen daarom periodiek inzicht in aantallen daders en slachtoffers, in hun achtergrondkenmerken (leeftijd, geslacht, verslaving, woonsituatie) en eerste meldingen (first offenders) en recidive. De Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) van de gemeente Enschede heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL opdracht gegeven voor het monitoren van huiselijk geweld in de Twentse gemeenten.

Registraties

De registratie van huiselijk geweld is, ondanks de invoering bij de politie van de landelijke projectcode huiselijk geweld op 1 januari 2004, nog niet zodanig dat alle voorvallen van huiselijk geweld en de daarbij behorende verdachten en slachtoffers zijn te achterhalen. Het koppelen van een melding aan de projectcode huiselijk geweld is in 2004 en 2005 niet consequent gebeurd, waardoor een deel van de meldingen van huiselijk geweld ontbreekt. Dit betekent dat op basis van deze projectcode in de politieregistratie een betrouwbare nulmeting, waarbij de uitgangssituatie in 2004 wordt vastgelegd, niet zonder meer mogelijk is.

Tevens is gebleken dat instanties vaak niet in hun registratiesysteem vastleggen of het gaat om slachtoffers dan wel verdachten/daders van huiselijk geweld. Daarnaast zijn de instellingen vaak niet in staat om de gewenste gegevens aan te leveren, omdat zij de gegevens van hun cliënten alleen in dossiervorm vastleggen en niet in een elektronisch systeem. Gegevens met betrekking tot minderjarigen zijn zodanig beschermd dat zij niet mee konden worden genomen in deze monitor.

Meldingen, unieke personen en overlap

In deze monitor wordt ingegaan op de meldingen van huiselijk geweld die zijn opgenomen in het bedrijfsprocessensysteem (BPS) van de politie in 2004 en 2005. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan het aantal meldingen, het aantal betrokken personen per melding en om welke incidenten het bij de meldingen gaat. In 2004 staan in het aangeleverde bestand in totaal 3.081 meldingen van huiselijk geweld, in 2005 is dit gedaald naar 2.638. Het totaal aantal verdachten is in 2004 en 2005 ongeveer gelijk, het aantal getuigen en slachtoffers ligt in 2004 iets lager dan in 2005. Het tegenovergestelde geldt echter voor het aantal betrokkenen en overige betrokkenen.

Naast de meldingen worden de persoonskenmerken besproken van unieke personen die een rol hebben gespeeld bij huiselijk geweld en als zodanig in de registratie van de regiopolitie Twente worden vermeld. Hierbij wordt ook gekeken naar de recidive van verdachten en in hoeverre unieke personen zowel in 2004 als in 2005 in het politiebbestand voorkomen. In 2004 staan bij de regiopolitie Twente 5.729 unieke personen geregistreerd die een rol

hebben gespeeld bij huiselijk geweld, terwijl dit er in 2005 5.784 zijn. Het blijkt dat in 2004 41% van de verdachten meerdere keren voorkomt in het politiebbestand, terwijl dit geldt voor 29% in 2005. Daarnaast zijn er 900 unieke personen die zowel in 2004 als in 2005 staan geregistreerd bij de regiopolitie Twente inzake huiselijk geweld.

Van de verdachten die in de politieregistratie met behulp van de projectcode huiselijk geweld bekend zijn, is nagegaan bij welke (kern)instanties zij nog meer bekend zijn. Er is hierbij allereerst uitgegaan van bij de politie geregistreerde verdachten bij wie in het politiebbestand staat aangegeven dat het dossier is verzonden naar het OM. Naar de volgende instellingen is gekeken: Reclassering; De Tender (dadertherapie); Leger des Heils (dadertraining); AMW (vroeghulp); TACTUS verslavingszorg; en het Openbaar Ministerie.

Groeimodel

Er is sprake van een groeimodel voor de monitor geregistreerd huiselijk geweld Twente. In de loop van de tijd zullen meer gegevens kunnen worden toegevoegd. De verwachting is namelijk dat de instellingen hun registraties de komende jaren zullen verbeteren, waardoor (eenvoudiger) uit hun systemen te halen is met welke cliënten zij in het kader van huiselijk geweld contact hebben gehad en of het hierbij gaat om een verdachte/dader of slachtoffer. De monitor zal dan meer informatie kunnen bevatten. Zo kan dan de omvang van huiselijk geweld beter worden vastgesteld en kan naast verdachten eveneens meer informatie worden verschaft over slachtoffers (bijvoorbeeld met welke instellingen zij contact hebben). Daarnaast zal meer informatie kunnen worden gegeven over het soort contact dat verdachten met instellingen hebben, zoals welke behandeling zij hebben gevolgd. Door deze gegevens over meerdere jaren te verzamelen, kunnen eveneens ontwikkelingen worden vastgesteld.

Aanbevelingen

Voor het verkrijgen van een goed beeld van de aard en omvang van bij de politie geregistreerd huiselijk geweld is het van belang dat de projectcode huiselijk geweld consequent wordt gekoppeld aan meldingen van huiselijk geweld. Daarnaast is het van belang dat alle instellingen die te maken hebben met hetzij slachtoffers hetzij daders van huiselijk geweld dit zorgvuldig registreren. Voor het monitoren van geregistreerd huiselijk geweld moet uit de registraties zijn op te maken dat het gaat om contacten naar aanleiding van huiselijk geweld en of het een dader dan wel een slachtoffer betreft. Daarbij dienen door alle instellingen zo veel mogelijk dezelfde definities te worden gehanteerd.

1. INLEIDING

In het kader van het Grote Steden Beleid 2005-2009 (GSB) is er onder meer aandacht voor huiselijk geweld, met name voor de geregistreerde daders en slachtoffers hiervan (gemeente Enschede 2004). Voor een goede beleidsvorming, -uitvoering en evaluatie van de aanpak is een goed inzicht in de daders van huiselijk geweld in de gemeenten in Twente essentieel. De gemeenten willen daarom periodiek inzicht in aantallen daders en slachtoffers, in hun achtergrondkenmerken (leeftijd, geslacht, verslaving, woonsituatie), eerste meldingen (first offenders) en recidive. De Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) van de gemeente Enschede heeft onderzoeks- en adviesbureau INTRAVAL opdracht gegeven voor het monitoren van huiselijk geweld in de Twentse gemeenten.

1.1 Achtergrond

Huiselijk geweld is een verzamelterm voor uiteenlopende vormen van fysiek en psychisch geweld die gemeen hebben dat ze zich voordoen tussen mensen die samenleven. Andere familieleden of 'huisvrienden' kunnen er in bepaalde gevallen ook bij betrokken zijn. Voorbeelden van huiselijk geweld zijn fysieke en psychische vormen van vrouwen- en kindermishandeling en seksueel geweld. Ook mishandeling van ouders door hun kinderen, geweld tussen broers en zussen onderling en mishandeling van mensen die aan de zorg zijn toevertrouwd (ouderenmishandeling) vallen eronder.

In de aanwijzing Huiselijk geweld van het College van procureurs-generaal is huiselijk geweld omschreven als geweld dat wordt gepleegd door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer. Hieronder vallen lichamelijke en seksuele geweldpleging, belaging en bedreiging (al dan niet door middel van, of gepaard gaand met, beschadiging van goederen, in en om het huis). Een kenmerk van huiselijk geweld is de omstandigheid dat dader en slachtoffer (waaronder het minderjarige slachtoffer) vaak desondanks, en soms noodgedwongen, deel blijven uitmaken van elkaars leefomgeving. Hiermee hangt samen dat huiselijk geweld vaak een stelselmatig karakter heeft en er een hoog recidiverisico is.

Huiselijk geweld kan de vorm aannemen van partnerrelatiegeweld, kindermishandeling en seksueel kindermisbruik en mishandeling of verwaarlozing van ouderen. Als verdachten van huiselijk geweld kunnen worden aangemerkt: (ex-)partners, gezinsleden, familieleden en huisvrienden. Onder huisvrienden worden personen verstaan die een vriendschappelijke band onderhouden met het slachtoffer of iemand uit de onmiddellijke omgeving van het slachtoffer en het slachtoffer in de huiselijke sfeer ontmoeten.

Aard en omvang

Huiselijk geweld is verborgen geweld, waarop nog steeds een maatschappelijk taboe rust; het beeld van het gezin als bron van geluk wordt er immers door aangetast. Slachtoffers blijken meestal grote moeite te hebben om het naar buiten te brengen. Vooral ouderen melden zelf niet of nauwelijks. Daarnaast wordt melding van ouderenmishandeling door de omgeving bemoeilijkt doordat het veelal niet wordt herkend. Signalen bij mishandeling van met name kinderen en ouderen worden onvoldoende onderkend door gebrek aan kennis, te veel begrip voor de werkdruk van bidders van zorg (bijvoorbeeld mantelzorg) en onduidelijke signalen van slachtoffers. Met name bij kinder- en ouderenmishandeling is er sprake van een grijs gebied dat zich niet eenvoudig laat herkennen. De maatschappelijke

reacties kenmerken zich al evenzeer door terughoudendheid. Hierdoor is het moeilijk goed inzicht te krijgen in de precieze aard en omvang van huiselijk geweld.

Bij de politie komen vaak de eerste signalen binnen wanneer huiselijk geweld zodanig escaleert dat de betrokkenen of anderen uit hun omgeving vinden dat ingrijpen van buitenaf niet langer kan uitblijven. Sinds 1 april 2003 is de politie verplicht te werken volgens de aanwijzing Huiselijk geweld van het ministerie van Justitie.¹ Het doel van deze aanwijzing is het bewerkstelligen van een effectiever optreden van politie en Openbaar Ministerie (OM) in reactie op huiselijk geweld teneinde bij te dragen aan:

- het acuut stoppen van het huiselijk geweld;
- het voorkomen van een herhaling van huiselijk geweld door gerichte interventies;
- het herstellen van de geschonden norm;
- het vergroten van de aangiftebereidheid van slachtoffers.

Voor een effectief optreden van politie en OM is het noodzakelijk dat daderhulpverlening in een zo vroeg mogelijk stadium geïntegreerd wordt in de strafrechtelijke aanpak van huiselijk geweld. De reclassering is de verbindingsschakel tussen OM en daderhulpverlening. De strafrechtelijke reactie fungeert als 'stok achter de deur' voor de dader om deze hulpverlening aan te vangen en te voltooien.

Daarnaast moeten de politie en het Openbaar Ministerie werken volgens een slachtoffergerichte en kindgerichte benadering. Hierbij worden met name de vrouwenopvang, het algemeen maatschappelijk werk (AMW) en het advies- en meldpunt kindermishandeling (AMK) ingeschakeld. De korpsen zijn verplicht hun personeel zodanig op te leiden dat een goede aanpak ter bestrijding van huiselijk geweld gewaarborgd is en blijft.

1.2 Onderzoeksvragen

Bij de Monitor Geregistreerd Huiselijk Geweld in Twente worden oorspronkelijk de volgende onderzoeksvragen onderscheiden:

Aard en omvang

- Wat is de aard en omvang van het bij de politie geregistreerde huiselijk geweld in het peiljaar en in de vervolgmetingen?
- Wat zijn hierbij jaarlijks de aantallen verdachten en slachtoffers?

Verdachten

- Welk aantal en percentage van de bij de politie geregistreerde verdachten is recidivist en welke ontwikkelingen doen zich hierin voor?
- Welk aantal en percentage van de bij de politie geregistreerde verdachten van huiselijk geweld is bekend bij instellingen die speciale dadertrainingen verzorgen?
- Welk aantal en percentage van de verdachten van huiselijk geweld is bekend bij de verslavingszorg?

¹ www.om.nl

1.3 Opzet en uitvoering

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden is begonnen met het analyseren van de aangeleverde politiebesteden met meldingen van huiselijk geweld. Vervolgens zijn contacten gelegd met de kerninstellingen in Twente die met huiselijk geweld te maken hebben. Met (vertegenwoordigers van) deze instellingen zijn (korte) gesprekken gevoerd en er zijn registratiegegevens verzameld. Er zijn contacten geweest met medewerkers van de politie, het algemeen maatschappelijk werk (AMW), de reclasseringsinstellingen (TACTUS verslavingsreclassering, reclasseringsafdeling van het Leger des Heils en SRN), De Tender, vrouwenopvang, Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld (ASHG) en het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Oorspronkelijke opzet

De registratie van huiselijk geweld is bij de politie, ondanks de invoering van de landelijke projectcode huiselijk geweld op 1 januari 2004, nog niet zodanig dat alle voorvallen van huiselijk geweld en de daarbij behorende verdachten² en slachtoffers zijn te achterhalen. Het koppelen van een melding aan de projectcode huiselijk geweld is in principe de verantwoordelijkheid van de desbetreffende verbalisant. Hierop wordt weliswaar gegevensbeheer toegepast, maar ondanks dat mist een aanzienlijk deel. Dit betekent dat op basis van deze projectcode in de politieregistratie een betrouwbare nulmeting, waarbij de Ausgangssituatie in 2004 wordt vastgelegd, niet zonder meer mogelijk is.

In de oorspronkelijke opzet van de monitor zou aandacht worden besteed aan zowel de verdachten als de slachtoffers van huiselijk geweld. Ook zouden naast de gegevens van de politie, gegevens worden gebruikt van de betrokken kerninstellingen. De instellingen dienden gegevens aan te leveren over de personen waarmee zij in het kader van huiselijk geweld contact hebben (gehad). Uit de gesprekken met de vertegenwoordigers van de instellingen is echter gebleken dat zij (nog) niet in staat zijn om deze gegevens te leveren.

De instellingen leggen vaak niet in hun registratiesysteem vast of het gaat om slachtoffers dan wel verdachten/daders van huiselijk geweld. Daarnaast zijn de instellingen vaak niet in staat om de gewenste gegevens aan te leveren, omdat zij de gegevens van hun cliënten alleen in dossiervorm vastleggen en niet in een elektronisch systeem. Voor de vrouwenopvang in Enschede geldt dat zij voornamelijk contacten hebben met vrouwen die niet uit Twente afkomstig zijn. Vrouwen uit Twente worden zoveel mogelijke elders opgevangen. De vrouwenopvang beschikt echter niet over een landelijk systeem. Om te achterhalen of de vrouwelijke slachtoffers van huiselijk geweld uit Twente contact hebben gehad met de vrouwenopvang zouden de registratiegegevens van alle vrouwenopvangvoorzieningen in Nederland moeten worden opgevraagd. Dit is echter zeer tijdrovend en daarmee zeer kostbaar. Gegevens met betrekking tot minderjarigen zijn zodanig beschermd dat zij niet konden worden meegenomen in deze monitor.

Bijgestelde uitvoering

De moeilijkheden bij de verzameling van de gegevens hebben in overleg met de opdrachtgever geleid tot een andere opzet van de monitor. Er is besloten om eerst het bedrijfsprocessensysteem (BPS) van de politie als uitgangspunt te nemen. De politie is

² Van een dader wordt gesproken wanneer een verdachte voor een misdrijf is veroordeeld. De politie registreert formeel alleen verdachten. Indien een verdachte voor een feit door de rechter is veroordeeld kan hij of zij als dader worden betiteld. Dit betekent dat formeel van verdachten van huiselijk geweld moet worden gesproken.

gevraagd gegevens uit het BPS over verdachten en slachtoffers van huiselijk geweld aan te leveren. Hierbij gaat het naast de aard van de incidenten met name om leeftijd, geslacht en woonplaats van de verdachten en slachtoffers. Dit is gedaan voor de jaren 2004 en 2005.

Van de personen die in de politieregistratie met behulp van de projectcode huiselijk geweld bekend zijn, is vervolgens nagegaan bij welke (kern)instanties zij nog meer bekend zijn. Er is hierbij allereerst uitgegaan van bij de politie geregistreerde verdachten bij wie in het politieb Bestand staat aangegeven dat het dossier is verzonden naar het OM.³ Naar de volgende instellingen is gekeken: Reclassering; De Tender (dadertherapie); Leger des Heils (dadertraining); AMW (vroeghulp); TACTUS verslavingszorg; en het Openbaar Ministerie.

Er is sprake van een groeimodel voor de monitor huiselijk geweld Twente. In de loop van de tijd zullen meer gegevens kunnen worden toegevoegd. De verwachting is namelijk dat de instellingen hun registraties de komende jaren zullen verbeteren, waardoor (eenvoudiger) uit hun systemen te halen is met welke cliënten zij in het kader van huiselijk geweld contact hebben gehad. De monitor zal dan meer informatie kunnen bevatten. Zo kan dan de omvang van huiselijk geweld beter worden vastgesteld en kan naast verdachten eveneens meer informatie worden verschaft over slachtoffers (bijvoorbeeld met welke instellingen zij contact hebben). Daarnaast zal meer informatie kunnen worden gegeven over het soort contact dat verdachten met instellingen hebben, zoals welke behandeling zij hebben gevolgd. Door deze gegevens over meerdere jaren te verzamelen, kunnen eveneens ontwikkelingen worden vastgesteld.

Dit rapport moet worden gezien als de start van de monitor. Het rapport zal met de kerninstellingen worden besproken om na te gaan welke gegevens moeten en kunnen worden toegevoegd om nog meer beleidsrelevante informatie te verschaffen.

1.4 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt ingegaan op de meldingen van huiselijk geweld die in 2004 en 2005 zijn opgenomen in het BPS-bestand van de politie. Hierbij wordt naast het aantal meldingen eveneens aandacht besteed aan het aantal betrokken personen per melding en het soort incidenten. In hoofdstuk drie komen de persoonkenmerken van de unieke personen uit de politieb Bestanden aan de orde. Tot slot wordt in hoofdstuk vier ingegaan op de contacten die de verdachten uit het politieb Bestand, van wie het dossier is verzonden naar het OM, hebben (gehad) met andere instellingen.

³ In de monitor worden de volgende definities gehanteerd:

- Verdachte politie (dossier verzonden): bij de politie geregistreerde verdachte bij wie in het politieb Bestand staat aangegeven dat het dossier is verzonden naar het OM;
- Verdachte politie (dossier niet verzonden): bij de politie geregistreerde verdachte bij wie in het politieb Bestand niet staat aangegeven dat het dossier is verzonden naar het OM.

2. MELDINGEN BIJ POLITIE

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de meldingen van huiselijk geweld die zijn opgenomen in het BPS-bestand van de politie in 2004 en 2005. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan het aantal meldingen, het aantal betrokken personen per melding en om welke incidenten het bij de meldingen gaat.

2.1 Aantal meldingen

In 2004 staan in het aangeleverde bestand in totaal 3.081 meldingen van huiselijk geweld, in 2005 is dit gedaald naar 2.638. Deze daling is mogelijk te wijten aan het feit dat meldingen van huiselijk geweld niet consequent zijn gekoppeld aan de projectcode huiselijk geweld.¹ De verdeling naar gemeenten is in beide jaren ongeveer hetzelfde. Zo heeft zowel in 2004 als in 2005 twee vijfde (39% in 2004 en 41% in 2005) van de meldingen van huiselijk geweld zich in Enschede afgespeeld, terwijl bijna een vijfde (18% in 2004 en 19% in 2005) in Almelo heeft plaatsgevonden (tabel 2.1). In Hengelo ligt het aantal meldingen in 2004 en 2005 op respectievelijk 14% en 16%.

Tabel 2.1 Aantallen politiemeldingen naar gemeente, 2004 en 2005

	2004		2005	
	N	%	N	%
Almelo	544	18	501	19
Borne	79	3	63	2
Dinkelland	34	1	18	1
Enschede	1.200	39	1.082	41
Haaksbergen	74	2	65	3
Hellendoorn	106	3	63	2
Hengelo	424	14	417	16
Hof van Twente	79	3	64	2
Losser	85	3	61	2
Oldenzaal	111	4	80	3
Rijssen-Holten	81	3	69	3
Tubbergen	32	1	30	1
Twenterand	135	4	86	3
Wierden	50	2	39	2
Onbekend	47	1	-	0
Totaal	3.081	100	2.638	100

Een melding kan betrekking hebben op meerdere personen. In 2004 loopt het aantal personen waarop een melding betrekking heeft uiteen van één tot 21 personen, terwijl in 2005 het aantal varieert van één tot 33 personen. In totaal hebben de 3.081 meldingen uit 2004 betrekking op 8.514 personen, in 2005 gaat het om 2.638 meldingen en 7.869 personen. Hierbij dient overigens te worden opgemerkt dat het hier niet om unieke personen gaat: er kunnen meerdere meldingen over één persoon gaan. In het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op het aantal unieke personen.

¹ Bij de politie moet de verbalisant een melding van huiselijk geweld koppelen aan de huiselijk geweldcode. Het aantal huiselijk geweldzaken is dus erg afhankelijk van de discipline van verbalisanten. In zowel 2004 als 2005 is het koppelen niet geheel correct verlopen, waardoor de cijfers een vertekening kunnen vertonen.

In tabel 2.2 is het aantal betrokkenen, slachtoffers, getuigen, verdachten en overige (zoals bedrijven, zorginstellingen en scholen) weergegeven. Ook hier gaat het wederom niet om het aantal unieke personen. Het totaal aantal verdachten² is in 2004 en 2005 ongeveer gelijk (1.034 in 2004 en 1.031 in 2005), het aantal getuigen en slachtoffers ligt in 2004 iets lager dan in 2005. Het tegenovergestelde geldt echter voor het aantal betrokkenen en overige betrokkenen.

Tabel 2.2 Aantallen betrokkenen, slachtoffers, getuigen, verdachten en overig naar gemeente, 2004 (N=3.081) en 2005 (N=2.638)

	Betrokkenen		Slachtoffers		Getuigen		Verdachten ¹		Overig	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Almelo	1.177	1.074	5	12	138	157	184	208	4	4
Borne	167	137	2	2	15	19	23	22	-	-
Dinkelland	78	52	4	-	11	4	11	5	-	-
Enschede	2.544	2.454	15	17	317	321	408	425	9	2
Haaksbergen	158	171	3	-	19	3	26	18	-	-
Hellendoorn	200	134	2	1	36	25	46	28	1	-
Hengelo	855	886	5	6	154	222	132	162	3	2
Hof van Twente	165	140	3	1	42	28	26	24	-	-
Losser	193	145	-	-	36	20	28	20	2	-
Oldenzaal	239	168	-	3	14	27	27	25	1	1
Rijssen-Holten	157	157	-	8	41	28	39	26	1	-
Tubbergen	66	72	-	1	14	13	15	12	1	1
Twenterand	328	194	1	1	28	34	40	42	2	2
Wierden	96	75	-	1	15	13	15	14	-	-
Onbekend	94	-	2	-	17	-	14	-	-	-
Totaal	6.517	5.859	42	53	897	914	1.034	1.031	24	12

¹ = Het gaat hier om alle bij de politie geregistreerde verdachten, ongeacht of het dossier wel of niet is verzonden naar het OM.

2.2 Incidentomschrijvingen meldingen

In 2004 en 2005 gaat het bij ruim de helft (respectievelijk 56% en 57%) van de meldingen van huiselijk geweld om relatieproblemen (man/vrouw mishandeling en stalking), terwijl het bij respectievelijk 1% en 2% kindermishandeling betreft (tabel 2.3a en 2.3b). Deze lage percentages van kindermishandeling kunnen zijn veroorzaakt door de wijze van registreren. Bij de incidentomschrijving kan door de verbalisant namelijk maar één incidentcode worden gekozen. Bij een vijfde (respectievelijk 18% en 20%) van de meldingen betreft het incidenten met geweld, zoals bedreiging en geweld met wapengebruik al dan niet met letsel tot gevolg. Tussen de gemeenten bestaan in beide jaren nauwelijks verschillen.

Uit de registratiegegevens van de politie blijkt niet of het bij huiselijk geweld gaat om ouderenmishandeling. Een veel voorkomende vorm van ouderenmishandeling is financiële uitbuiting. Indien melding wordt gedaan van financiële uitbuiting, dan wordt bij de politie niet geregistreerd dat het hierbij gaat om huiselijk geweld.

² Het gaat hier om alle bij de politie geregistreerde verdachten, ongeacht of het dossier wel of niet is verzonden naar het OM.

Tabel 2.3a Incidentomschrijvingen politiemeldingen huiselijk geweld naar gemeente, 2004

	2004															
	Geweld		Relatie		Kindermis- handeling		Zeden		Aandachts- vestiging		Vandalisme		Overig		Totaal	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Almelo	99	18	288	53	7	1	11	2	50	9	34	6	55	10	544	100
Borne	10	13	53	67	-	0	1	1	4	5	-	0	11	14	79	100
Dinkelland	11	32	16	47	-	0	-	0	4	12	1	3	2	6	34	100
Enschede	243	20	662	55	10	1	23	2	105	9	47	4	110	9	1200	100
Haaksbergen	14	19	39	53	3	4	2	3	10	14	2	3	4	5	74	100
Hellendoorn	28	26	51	48	2	2	2	2	8	8	2	2	13	12	106	100
Hengelo	53	13	266	63	7	2	27	6	18	4	11	3	42	10	424	100
Hof van Twente	14	18	40	51	1	1	2	3	9	11	2	3	11	14	79	100
Losser	11	13	54	64	-	0	2	2	7	8	4	5	7	8	85	100
Oldenzaal	17	15	74	67	1	1	2	2	11	10	1	1	5	4	111	100
Rijssen-Holten	24	30	38	47	1	1	1	1	6	7	1	1	10	12	81	100
Tubbergen	6	19	21	66	1	3	1	3	1	3	-	0	2	6	32	100
Twenterand	23	17	73	54	5	4	2	1	7	5	3	2	22	16	135	100
Wierden	6	12	27	54	1	2	3	6	7	14	-	0	6	12	50	100
Onbekend	9	19	22	47	-	0	1	2	9	19	1	2	5	11	47	100
Totaal	568	18	1.724	56	39	1	80	3	256	8	109	4	305	10	3.081	100

Tabel 2.3b Incidentomschrijvingen politiemeldingen huiselijk geweld naar gemeente, 2005

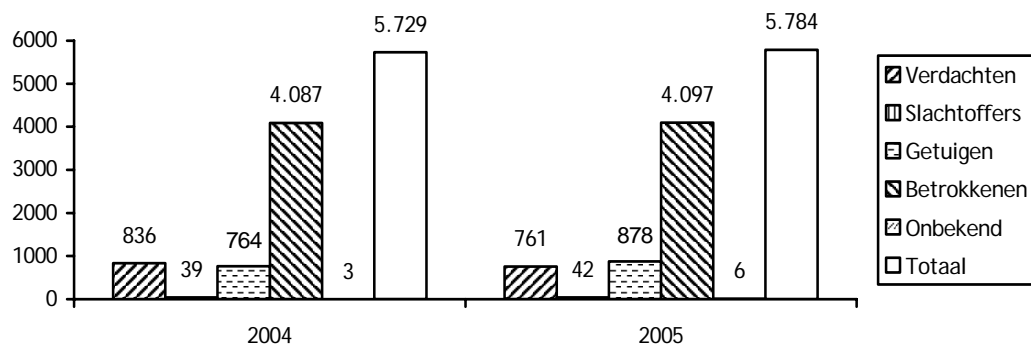
	2005															
	Geweld		Relatie		Kindermis- handeling		Zeden		Aandachts- vestiging		Vandalisme		Overig		Totaal	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Almelo	113	23	274	55	10	2	20	4	13	3	14	3	57	11	501	100
Borne	8	13	41	65	1	2	3	5	3	5	-	0	7	11	63	100
Dinkelland	3	17	14	78	-	0	1	5	-	0	-	0	-	0	18	100
Enschede	193	18	635	59	17	2	28	3	54	5	31	3	124	11	1082	100
Haaksbergen	10	15	33	51	-	0	-	0	7	11	1	2	14	21	65	100
Hellendoorn	18	28	33	52	1	2	1	2	6	10	2	3	2	3	63	100
Hengelo	82	20	238	57	8	2	33	8	15	4	10	2	31	7	417	100
Hof van Twente	17	27	32	50	1	1	4	6	3	5	-	0	7	11	64	100
Losser	15	25	36	59	-	0	1	2	2	3	3	5	4	6	61	100
Oldenzaal	15	18	50	63	1	1	5	6	2	3	2	3	5	6	80	100
Rijssen-Holten	15	22	37	54	5	7	-	0	2	3	1	1	9	13	69	100
Tubbergen	11	37	12	40	2	7	1	3	-	0	-	0	4	13	30	100
Twenterand	24	28	46	53	-	0	2	2	4	5	2	2	8	9	86	100
Wierden	11	28	17	43	2	5	1	3	2	5	1	3	5	13	39	100
Totaal	535	20	1.498	57	48	2	100	4	113	4	67	3	277	11	2.638	100

3. PERSOONSKENMERKEN POLITIEBESTAND

In dit hoofdstuk worden de persoonskenmerken besproken van personen die een rol hebben gespeeld bij huiselijk geweld en als zodanig in de registratie van de regiopolitie Twente worden vermeld.

In 2004 staan bij de regiopolitie Twente 5.729 unieke personen geregistreerd die een rol hebben gespeeld bij huiselijk geweld, terwijl dit er in 2005 5.784 zijn. Uit figuur 3.1 blijkt dat in 2004 836 unieke personen staan geregistreerd als verdachte. In 2005 zijn dit er 761. Het gaat hier om alle bij de politie geregistreeerde verdachten, ongeacht of het dossier wel of niet is verzonden naar het OM. Het aantal unieke personen dat in 2004 staat geregistreerd als betrokkene is 4.087, terwijl het in dat jaar om 39 slachtoffers en 764 getuigen gaat. In 2005 liggen deze aantallen op 4.097 betrokkenen, 42 slachtoffers en 878 getuigen.

Figuur 3.1 Aantal unieke personen naar rol bij huiselijk geweld, 2004 en 2005

3.1 Leeftijd en geslacht

De verdeling naar leeftijd is voor de meeste categorieën geregistreeerde personen in 2004 en 2005 vrijwel gelijk (tabel 3.1). Bij de geregistreeerde slachtoffers wijkt de verdeling naar leeftijd in 2004 echter af van die van 2005. In 2004 valt 33% binnen de leeftijdscategorie 20-29 jaar, terwijl dit in 2005 5% is. Daarentegen is in 2004 15% van de slachtoffers tussen 30 en 39 jaar, tegenover 33% in 2005. In 2004 is 80% van de geregistreeerde slachtoffers vrouw, in 2005 is dat 69%.

Tabel 3.1 Leeftijden geregistreeerde personen naar rol bij huiselijk geweld, 2004 en 2005, in %

	Verdachten		Slachtoffers		Getuigen		Betrokkenen		Onbekend		Totaal	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
	n=836	n=761	n=39	n=42	n=764	n=878	n=4.087	n=4.097	n=3	n=6	N=5.729	N=5.784
0-9 jaar	0	0	10	19	1	1	6	12	0	0	4	9
10-19 jaar	8	9	15	14	14	15	11	13	0	0	11	13
20-29 jaar	24	24	33	5	23	21	22	20	33	67	23	21
30-39 jaar	33	33	15	33	22	21	27	25	0	33	27	25
40-49 jaar	25	23	18	17	19	20	21	19	67	0	21	20
50-59 jaar	7	8	3	10	14	15	8	8	0	0	9	9
> 60 jaar	4	3	5	2	8	8	4	4	0	0	5	4
Totaal	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Van de bij de politie geregistreerde verdachten is in beide jaren 33% tussen de 30 en 39 jaar, terwijl 24% binnen de leeftijdscategorie 20 - 29 jaar valt. In 2004 en 2005 is respectievelijk 25% en 23% tussen de 40 en 49 jaar is. Voor de verdachten in beide jaren geldt dat 90% man is.

In 2004 en 2005 staan er relatief weinig personen bij de politie geregistreerd als slachtoffer van huiselijk geweld: respectievelijk 39 en 42. Het aantal personen dat staat geregistreerd als betrokkene is daarentegen groot: 4.087 in 2004 en 4.097 in 2005. Personen die eigenlijk slachtoffer of verdachte zijn van huiselijk geweld, kunnen bij de melding zijn geregistreerd als betrokkene. Iemand wordt bij de melding namelijk niet aangemerkt als verdachte of slachtoffer indien dit niet duidelijk het geval is.

3.2 Woongemeente

Uit tabel 3.2 blijkt dat in 2004 en 2005 respectievelijk 33% en 38% van de geregistreerde verdachten woonachtig is in Enschede. In 2004 woont 18% van de verdachten in Almelo, terwijl dit in 2005 15% is. Het aantal verdachten dat woonachtig is in Hengelo is 12% in 2004 en 13% in 2005.

Tabel 3.2 Woongemeenten verdachten, 2004 en 2005, in %

	2004 n=836	2005 n=761
Almelo	18	15
Borne	2	1
Dinkelland	1	0
Enschede	33	38
Haaksbergen	2	2
Hellendoorn	3	3
Hengelo	12	13
Hof van Twente	2	3
Losser	2	2
Oldenzaal	2	2
Rijssen-Holten	4	1
Tubbergen	1	1
Twenterand	3	3
Wierden	1	1
Onbekend	4	6
Overig	11	9
Totaal	100	100

3.3 Recidive

In deze paragraaf wordt besproken hoe vaak de verdachten binnen één jaar voorkomen in het politiebestand huiselijk geweld. Uit tabel 3.3 blijkt dat in 2004 59% van de verdachten één keer voorkomt in het politiebestand, terwijl dit geldt voor 71% in 2005. In beide jaren is respectievelijk 22% en 21% van de verdachten twee keer bij een melding van huiselijk geweld betrokken. Het percentage van de verdachten dat in één jaar drie of meer keer staat geregistreerd bij een melding van huiselijk geweld is gedaald van 20% (165 verdachten) in 2004 naar 8% (63 verdachten) in 2005.

Tabel 3.3 Aantal keer voorkomen van verdachten in politiebestand, 2004 en 2005

	2004		2005	
	n	%	n	%
1 keer	490	59	539	71
2 keer	181	22	159	21
3 keer	82	10	39	5
4 keer	40	5	10	1
5 keer	18	2	7	1
meer dan 5 keer	25	3	7	1
Totaal	836	100	761	100

In tabel 3.4a en 3.4b staat voor respectievelijk 2004 en 2005 per gemeente het aantal keer vermeld dat verdachten voorkomen in het politiebestand huiselijk geweld. In nagenoeg alle gemeenten komt de meerderheid in het peiljaar één keer voor in het gegevensbestand van de politie. Van alle verdachten woonachtig in Enschede komt in 2004 58% één keer voor in het politiebestand, terwijl dit in 2005 68% is. In 2004 en 2005 staan respectievelijk 60% en 72% van alle verdachten die in Almelo wonen één keer in het politiebestand geregistreerd. Van alle verdachten die in Hengelo wonen komt in 2004 60% eenmaal voor in de registratiegegevens van de politie, terwijl dit geldt voor 69% in 2005.

Tabel 3.4a Aantal keer voorkomen van verdachten in politiebestand in 2004, naar woongemeente

	1 keer		2 keer		3 keer		> 3 keer		totaal	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Almelo	89	60	35	23	15	10	10	7	149	100
Borne	11	55	6	30	0	-	3	15	20	100
Dinkelland	2	50	2	50	0	-	0	-	4	100
Enschede	157	58	50	18	33	12	33	12	273	100
Haaksbergen	10	63	2	13	2	13	2	13	16	100
Hellendoorn	17	63	5	19	1	4	4	15	27	100
Hengelo	58	60	25	26	7	7	6	6	96	100
Hof van Twente	8	50	3	19	2	13	3	19	16	100
Losser	9	53	4	24	1	6	3	18	17	100
Oldenzaal	8	42	7	37	2	11	2	11	19	100
Rijssen-Holten	21	66	6	19	2	6	3	9	32	100
Tubbergen	6	75	2	25	0	-	0	-	8	100
Twenterand	11	41	8	30	3	11	5	19	27	100
Wierden	5	83	0	-	0	-	1	17	6	100

Tabel 3.4b Aantal keer voorkomen van verdachten in politiebestand in 2005, naar woongemeente

	1 keer		2 keer		3 keer		> 3 keer		totaal	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Almelo	84	72	17	15	10	9	6	5	117	100
Borne	8	73	3	27	-	0	-	0	11	100
Dinkelland	-	0	1	100	-	0	-	0	1	100
Enschede	195	68	65	23	16	6	12	4	288	100
Haaksbergen	6	46	5	38	2	0	-	0	13	100
Hellendoorn	17	74	5	22	1	4	-	0	23	100
Hengelo	68	69	23	23	5	5	3	3	99	100
Hof van Twente	17	85	3	15	-	0	-	0	20	100
Losser	10	71	4	29	-	0	-	0	14	100
Oldenzaal	13	76	4	24	-	0	-	0	17	100
Rijssen-Holten	7	88	1	13	-	0	-	0	8	100
Tubbergen	5	100	-	0	-	0	-	0	5	100
Twenterand	15	68	5	23	2	9	-	0	22	100
Wierden	7	78	2	22	-	0	-	0	9	100

3.4 Overlap 2004 en 2005

Uit tabel 3.5 blijkt dat er 900 unieke personen zijn die zowel in 2004 als in 2005 staan geregistreerd bij de Regiopolitie Twente inzake huiselijk geweld. In totaal staan 65 personen zowel in 2004 als in 2005 als verdachte geregistreerd in de politiemeldingen, terwijl 215 personen het ene jaar als betrokkene en het andere jaar als verdachte staan vermeld.

Tabel 3.5 Aantal unieke personen naar rol bij huiselijk geweld in 2004 en 2005

Rol 2005	Rol 2004				Totaal
	verdachte	slachtoffer	getuige	betrokkene	
verdachte	65	-	2	105	172
slachtoffer	-	-	-	5	5
getuige	3	2	10	32	47
betrokkene	110	6	40	520	676
Totaal	178	8	52	662	900

3.5 Dossier verzonden

Indien er aangifte wordt gedaan van huiselijk geweld wordt een proces-verbaal opgemaakt waarin het strafbare feit en de betrokkenen staan beschreven. Na de aangifte begint het politieonderzoek. In sommige gevallen maakt de politie de inschatting dat er onvoldoende bewijs is voor een veroordeling van de verdachte of deze blijft onbekend. Dan kan de politie het dossier sluiten; dit heet een 'politiese pot'. Als de recherche het onderzoek heeft afgerond en vindt dat er voldoende bewijsmateriaal tegen de verdachte is, wordt het dossier doorgestuurd naar de officier van justitie.

Indien in het politiebestand bij een verdachte staat aangegeven dat het dossier is verzonden naar het OM, wordt in deze monitor gesproken van een 'verdachte politie (dossier verzonden)'. In 2004 staat bij 379 bij de politie geregistreerde verdachten van huiselijk geweld vermeld dat het dossier is doorgestuurd naar het OM, dit geldt voor 319 verdachten in 2005 (tabel 3.6). In beide jaren is het merendeel man: 91% in 2004 tegenover 92% in 2005.

Tabel 3.6 Geslacht verdachten van wie dossier is verzonden naar OM

Geslacht	2004		2005	
	n	%	n	%
Man	345	91	292	92
Vrouw	34	9	27	9
Totaal	379	100	319	100

4. OVERLAP BESTANDEN

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de overlap tussen het bestand van de politie en de aangeleverde bestanden van de overige instellingen. Allereerst is gekeken naar de overlap tussen verdachten uit het politiebbestand huiselijk geweld van wie het dossier is verzonden en personen die bij het OM zijn ingestroomd terzake van huiselijk geweld. De verwachting is dat deze overlap 100% is: alle personen die als verdachte van huiselijk geweld in het politiebbestand voorkomen en bij wie staat vermeld dat het dossier is verzonden naar het OM, komen voor in de gegevens van het OM over de instroom vanwege huiselijk geweld; en alle personen die zijn ingestroomd bij het OM wegens huiselijk geweld staan bij de politie geregistreerd als verdachte van huiselijk geweld van wie het dossier is verzonden naar het OM. Dit blijkt echter niet het geval. In de volgende paragraaf wordt de overlap tussen het politiebbestand huiselijk geweld en het bestand van het OM nader besproken. Vervolgens wordt de overlap met overige betrokken instanties behandeld.

4.1 Bestand politie versus instroom OM

In 2004 zijn bij het OM 204 unieke personen ingestroomd voor een zaak betreffende (onder meer) huiselijk geweld, terwijl dit in 2005 voor 252 personen geldt. Bij de overlap met het politiebbestand huiselijk geweld is eerst uitgegaan van bij de politie geregistreerde verdachten van wie het dossier is verzonden naar het OM. Zoals in het vorige hoofdstuk al is aangegeven gaat het in 2004 om 379 en in 2005 om 319 'verdachten politie (dossier verzonden)'. In 2004 blijken 137 van de 379 'verdachten politie (dossier verzonden)' te zijn ingestroomd bij het Arrondissementsparket Almelo voor een zaak betreffende (onder meer) huiselijk geweld. In 2005 zijn 139 van de 319 'verdachten politie (dossier verzonden)' ingestroomd bij het OM (tabel 4.1).

Bovenstaande cijfers houden in dat van de personen die in 2004 en 2005 bij het OM zijn ingestroomd voor een huiselijk geweldzaak respectievelijk 67 en 113 personen niet bekend zijn bij de politie als 'verdachten politie (dossier verzonden)'. Er is daarom vervolgens gekeken of deze personen op een andere wijze in het politiebbestand huiselijk geweld voorkomen. In 2004 blijken acht personen die bij de politie bekend zijn als betrokkene bij huiselijk geweld, bij het OM ingestroomd voor een huiselijk geweldzaak. Tevens zijn er dat jaar 29 'verdachten politie (dossier niet verzonden)' ingestroomd bij het OM. In 2005 zijn 31 betrokkenen bij huiselijk geweld bij het OM ingestroomd, terwijl dit geldt voor 48 'verdachten politie (dossier niet verzonden)'. Tevens is er in 2005 één persoon ingestroomd bij het OM die bij de politie bekend is als getuige van huiselijk geweld.

Tabel 4.1 Aantal personen ingestroomd bij het OM wegens huiselijk geweld naar rol bij huiselijk geweld zoals vermeld in politiebbestand, 2004 en 2005

	Verdachte politie (dossier verzonden)	Verdachte politie (dossier niet verzonden)	Betrokkene	Getuige	Komt niet voor in politiebbestand huiselijk geweld	Totaal
OM instroom 2004	137	29	8	-	30	204
OM instroom 2005	139	48	31	1	33	252

Het blijkt dat in 2004 30 personen zijn ingestroomd bij het OM wegens huiselijk geweld wier namen niet voorkomen in het politiebbestand huiselijk geweld, terwijl dit er in 2005 33 zijn. Tevens komt in beide jaren een deel van de 'verdachten politie (dossier verzonden)' niet bij het OM voor in de registratiegegevens over de instroom van zaken betreffende huiselijk geweld. Hierop zal nu nader worden ingegaan.

Registratiegegevens

Hierboven wordt duidelijk dat bij het OM personen zijn ingestroomd vanwege een zaak betreffende huiselijk geweld, die niet voorkomen in het politiebbestand huiselijk geweld. Hiervoor zijn twee mogelijke verklaringen. De eerste verklaring is dat het politiebbestand alleen registratiegegevens bevat van meldingen die zijn gekoppeld aan de projectcode Huiselijk Geweld. Het koppelen van een melding aan de projectcode Huiselijk Geweld is in principe de verantwoordelijkheid van de desbetreffende verbalisant. Dit koppelen aan de projectcode huiselijk geweld is in 2004 en 2005 niet consequent gebeurd. Hierdoor is een (aanzienlijk) deel van de meldingen nu niet meegenomen. In het najaar van 2004 is de politie begonnen met de registratie van deze projectcode. Met terugwerkende kracht zijn toen incidenten gekoppeld aan de projectcode. In eerste instantie is slechts gekeken naar die incidentcodes waarbij de kans op huiselijk geweld aannemelijk is. Dit betekent dat er incidenten kunnen zijn waarbij het wel degelijk om huiselijk geweld gaat, maar die bij de politie (nog) niet zijn gekoppeld aan de projectcode. Een tweede verklaring is dat het zaken zijn waarbij de parketsecretaris bij het OM heeft geregistreerd dat het gaat om een huiselijk geweldzaak. Het is een onafhankelijk juridisch oordeel dat door het OM gegeven wordt. De namen van deze personen hoeven dan dus niet per se in het politiebbestand huiselijk geweld voor te komen.

Er zijn ook 'verdachten politie (dossier verzonden)' die niet bekend zijn bij het OM in verband met huiselijk geweld. Dit gedeelte van de zaken valt uiteen in twee categorieën. De eerste categorie betreft zaken die door de politie aan het einde van het jaar zijn ingestuurd en die in het begin van het nieuwe jaar bij het OM zijn binnengekomen. Dit heeft tot gevolg dat een verdachte die bijvoorbeeld in 2003 bij de politie bekend is, pas in 2004 geregistreerd staat bij het OM. Bij de tweede categorie gaat het om personen waarbij door het OM in de registratiegegevens geen indicator huiselijk geweld is vermeld. Uit een steekproef uit deze zaken blijkt dat het merendeel door de parketsecretaris niet als huiselijk geweldzaak is geoormerkt. De verdachten zijn dan mogelijk wel ingestroomd bij het OM, maar niet onder de noemer huiselijk geweld. Zedenzaken worden bij de politie bijvoorbeeld wel gekoppeld aan de huiselijk geweldcode, maar bij het OM gebeurt dit niet. Daarnaast zijn er verdachten van wie de zaak door de politie is aangemerkt als huiselijk geweldzaak (waarbij ook daadwerkelijk sprake is van huiselijk geweld), maar waarbij dit niet als zodanig met de indicator in de registratiegegevens van het OM is geregistreerd.

4.2 Afdoening rechter

Een zaak kan worden afgedaan door het OM of door de rechter. In deze paragraaf wordt uitsluitend ingegaan op zaken die door de rechter zijn afgedaan. Zaken die wel zijn ingestroomd in het betreffende jaar, maar nog niet zijn beoordeeld door het OM zijn hierbij niet meegenomen.

Bij de overlap tussen het politiebbestand en het bestand met personen van wie de zaak is afgedaan door de rechter, wordt wederom allereerst gekeken naar die personen die bij de politie bekend zijn als verdachte van wie het dossier is verzonden naar het OM. Vervolgens wordt gekeken in hoeverre van unieke personen die bij de politie bekend zijn als

'verdachten politie (dossier niet verzonden)', betrokkene of getuige inzake huiselijk geweld, de zaak is afgedaan door de rechter.

Verdachten (dossier verzonden)

In 2004 is bij 109 van de 379 bij de politie geregistreerde verdachten van huiselijk geweld (van wie het dossier is verzonden naar het OM) de zaak door de rechter afgedaan, terwijl dit in 2005 geldt voor 104 van de 319 (tabel 4.2). In 2004 is 94% man, terwijl dit in 2005 100% is. In beide jaren is bij 97% door de rechter een straf opgelegd. Opgemerkt dient te worden dat het bij de afdoening door de rechter niet enkel gaat om het misdrijf huiselijk geweld. Het betreft een vonnis voor de gehele zaak, waarbij dus tevens andere feiten mee kunnen wegen.

Tabel 4.2 Geslacht en eindvonnis van 'verdachten politie (dossier verzonden)' van wie de zaak is afgedaan door de rechter, 2004 en 2005

	2004		2005	
	n	%	n	%
Geslacht				
- Man	103	95	104	100
- Vrouw	6	6	0	0
Totaal	109	100	104	100
Eindvonnis				
- Strafoplegging	106	97	101	97
- Vrijspraak	3	3	3	3
Totaal	109	100	104	100

Overig

Van de personen van wie in 2004 en 2005 een zaak betreffende (onder meer) huiselijk geweld is afgedaan door de rechter zijn respectievelijk 39 en 67 personen niet bekend als 'verdachten politie (dossier verzonden)'. Daarom is vervolgens gekeken of zij eventueel wel bij de politie staan vermeld als 'verdachten politie (dossier niet verzonden)', betrokkene of getuige.

In 2004 is van 11 'verdachten politie (dossier niet verzonden)' de zaak door de rechter afgedaan (tabel 4.3). Alle 11 verdachten hebben een straf opgelegd gekregen. Er zijn zes personen, die bij de politie bekend zijn als betrokkenen bij huiselijk geweld, van wie de zaak is afgedaan door de rechter. Van deze zes personen zijn er twee vrijgesproken, terwijl vier personen een straf opgelegd hebben gekregen. In 2005 is van 23 'verdachten politie (dossier niet verzonden)' de zaak door de rechter afgedaan. Van deze 23 verdachten is er één vrijgesproken. Tevens zijn er in 2005 21 personen die bij de politie bekend zijn als betrokkene bij huiselijk geweld, van wie de zaak door de rechter is afgedaan. Van deze personen is er één vrijgesproken.

Tabel 4.3 Aantal personen van wie de zaak door de rechter is afgedaan naar rol bij huiselijk geweld zoals vermeld in politiebepand, 2004 en 2005

	Verdachte politie (dossier verzonden)	Verdachte politie (dossier niet verzonden)	Betrokkene	Komt niet voor in politiebepand huiselijk geweld	Totaal
Afdoening rechter 2004	109	11	6	22	148
Afdoening rechter 2005	104	23	21	23	171

Uit het bovenstaande blijkt dat in 2004 en 2005 respectievelijk 22 en 23 personen van wie de zaak is afgedaan door de rechter niet voorkomen in het politiebbestand huiselijk geweld.

4.3 Reclassering

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan personen die in 2004 en 2005 bekend zijn bij de verschillende reclasseringsorganisaties. Bij de volgende reclasseringsorganisaties zijn gegevens uit de registraties opgevraagd: TACTUS verslavingsreclassering; Stichting Reclassering Nederland (SRN); en het Leger des Heils. Tevens zijn gegevens opgevraagd bij de Tender en bij het Leger des Heils voor wat betreft dadertrainingen. Op de overlap tussen het politiebbestand en de dadertraining/-therapie wordt in de volgende paragraaf ingegaan

Verdachten (dossier verzonden)

Van de 379 bij de politie geregistreerde verdachten van wie het dossier is verzonden naar het OM, zijn er in 2004 106 bekend bij één van de reclasseringsinstellingen: 36 bij TACTUS verslavingsreclassering; 54 bij de reclassering van het Leger des Heils; en 16 bij SRN (tabel 4.4). Het merendeel is man: 94% bij zowel TACTUS als het Leger des Heils; en 88% bij SRN. In 2005 hebben 60 'verdachten politie (dossier verzonden)' contact gehad met TACTUS reclassering, terwijl 42 bekend zijn bij de reclassering van het Leger des Heils.

Ondanks intensieve inspanningen van zowel INTRAVAL als de opdrachtgever is het niet gelukt de (juiste) gegevens van SRN over 2005 te ontvangen.

Tabel 4. 4 Aantal 'verdachten politie (dossier verzonden)' bekend bij de reclassering, 2004 en 2005

	TACTUS				Leger de Heils				SRN			
	2004		2005		2004		2005		2004		2005	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Geslacht												
- Man	34	94	59	98	51	94	41	98	14	88		
- Vrouw	2	6	1	2	3	6	1	2	2	13		
Totaal	36	100	60	100	54	100	42	100	16	100		100

Overlap OM instroom

Alle personen die in 2004 bekend zijn bij zowel de reclasseringsinstellingen als het OM vanwege huiselijk geweld, komen tevens voor in het politiebbestand huiselijk geweld. In 2005 daarentegen zijn er 11 personen die bij het OM bekend zijn vanwege huiselijk geweld en die dat jaar tevens contact hebben gehad met de reclassering van het Leger des Heils en TACTUS, die niet voorkomen in het politiebbestand huiselijk geweld.

4.4 Dadertherapie en training

De reclassering van het Leger des Heils biedt een dadertraining en de Forensische Psychiatrie De Tender een dadertherapie, die opgevolgd kan worden door een vrijwillige therapie samen met de partner. Uit een overzicht van de activiteiten in het eerste half jaar van 2004 van het project Integrale aanpak Huiselijk Geweld Twente blijkt dat bij het Leger des Heils het eerste half jaar van 2004 twee groepen hebben gefunctioneerd, met ieder acht mannen (Wever 2004). Bij De Tender zijn er drie groepen geweest.

Achtereenvolgens wordt nagegaan in hoeverre personen uit het politiebbestand huiselijk geweld dadertherapie bij De Tender of dadertraining bij het Leger des Heils volgen. Bij de overlap wordt uitgegaan van alle unieke personen uit het politiebbestand huiselijk geweld.

De Tender dadertherapie

De Tender is een poli- en dagkliniek voor forensische psychiatrie en psychotherapie voor Overijssel en Oost-Gelderland en heeft lange ervaring met het behandelen van agressieproblemen. De Tender richt zich op mensen met psychologische en/of psychiatrische problemen die met Justitie in aanraking zijn gekomen of dreigen te komen.

Om iemand in te kunnen schrijven bij De Tender is een officiële verwijzing nodig van de Reclassering, een psychiatrische instelling, een huisarts of het maatschappelijk werk. Veel patiënten zijn in behandeling als gevolg van een voorwaardelijke veroordeling, TBS-maatregel of een andere strafmaatregel. 'Voorwaardelijk' betekent dat de straf niet wordt uitgevoerd als de patiënt een behandeling bij De Tender volgt. Een ander deel van de patiënten komt vrijwillig, bijvoorbeeld via verwijzing van de huisarts of een hulpverleningsinstantie.

Overlap politiebbestand

Uit tabel 4.7 blijkt dat in 2004 23 personen uit het politiebbestand huiselijk geweld bekend zijn bij de dadertherapie van de Tender. Het aantal personen uit het politiebbestand dat in 2005 bekend is bij De Tender ligt met 71 aanzienlijk hoger. In 2004 gaat het om drie 'verdachten politie (dossier verzonden)', zeven 'verdachten politie (dossier niet verzonden)', 12 betrokkenen en een getuige, terwijl het in 2005 23 'verdachten politie (dossier verzonden)', 15 'verdachten politie (dossier niet verzonden)', 29 betrokkenen en vier getuigen betreft.

Tabel 4.7 Bekend bij politie in verband met huiselijk geweld en De Tender, 2004 en 2005

	2004		2005	
	n	%	n	%
Geslacht				
- Man	21	91	64	90
- Vrouw	2	9	7	10
Totaal	23	100	71	100
Woongemeente				
- Almelo	6	26	17	24
- Borne	0	-	1	1
- Deventer	0	-	2	3
- Enschede	10	44	31	44
- Hellendoorn	0	-	4	6
- Hengelo	3	13	8	11
- Hof van Twente	0	-	1	1
- Losser	1	5	1	1
- Oldenzaal	0	-	3	4
- Rijssen-Holten	1	4	1	1
- Twenterand	1	4	0	-
- Wierden	1	4	2	3
Totaal	23	100	71	100

In 2004 en 2005 is het merendeel van de personen die voorkomen in het politiebbestand huiselijk geweld en tevens dadertherapie volgen, man: respectievelijk 91% en 90%. Van de personen die bekend zijn bij de Tender is in beide jaren 44% woonachtig in Enschede. In beide jaren is nagenoeg een kwart van de geregistreerde personen woonachtig in Almelo:

26% in 2004 en 24% in 2005. Het aantal geregistreerde personen afkomstig uit Hengelo is in 2004 13%, terwijl dit in 2005 11% is.

Overlap OM instroom

Van alle personen die in 2004 dadertherapie hebben gevolgd bij De Tender zijn er drie in datzelfde jaar bij het OM ingestroomd wegens huiselijk geweld. Deze drie personen komen in 2004 tevens voor in het politiebbestand huiselijk geweld. In 2005 zijn er 18 personen die dadertherapie hebben gevolgd, die in dat jaar zijn ingestroomd bij het OM. Alle 18 personen zijn ook bekend bij de politie vanwege huiselijk geweld.

Overlap Politie 2004 en de Tender 2005

Tevens is nagegaan of er personen uit het politiebbestand huiselijk geweld 2004 in 2005 dadertherapie hebben gevolgd bij De Tender. Van alle 5.729 bij de politie geregistreerde personen in verband met huiselijk geweld uit 2004 zijn er 72 die in 2005 dadertherapie hebben gevolgd bij De Tender (tabel 4.8). Nagenoeg 90% van deze personen is man. Twee vijfde van de personen woont in Enschede, terwijl 26% woonachtig is in Almelo.

Tabel 4.8 Geslacht en woongemeente van personen uit het politiebbestand huiselijk geweld 2004 die in 2005 bekend zijn bij De Tender

	2005	
	n	%
Geslacht		
- Man	64	89
- Vrouw	8	11
Woongemeente		
- Almelo	19	26
- Borne	2	3
- Enschede	29	40
- Haaksbergen	1	1
- Hellendoorn	4	6
- Hengelo	5	7
- Hof van Twente	1	1
- Oldenzaal	3	4
- Rijssen-Holten	4	6
- Twenterand	2	3
- Wierden	2	3
Totaal	72	100

Leger des Heils dadertraining

Bij de dadertraining voor mannelijke plegers van huiselijk geweld gaat het om een leerstraf van 26 uur die bestaat uit een individueel kennismakingsgesprek, acht groepstrainingen en een individueel eindgesprek. In de training wordt aan de volgende zaken aandacht besteed: wat is agressie en welke emoties spelen een rol; analyse van risicosituaties; gedragstypen; risicosituaties en grenzen aangeven; gevolgen voor het slachtoffer; gedragsalternatieven; kritiek geven en krijgen. In 2004 en 2005 hebben respectievelijk 37 en 40 personen een dadertraining gevolgd bij het Leger des Heils.

Overlap politiebbestand

In 2004 hebben 24 personen die in dat jaar bij de politie geregistreerd staan bij een melding van huiselijk geweld een dadertraining gevolgd bij het Leger des Heils, terwijl dit er in 2005 21 zijn (tabel 4.9).

Tabel 4.9 Personen uit het politiebested huiselijk geweld die een dadertraining hebben gevolgd bij het Leger des Heils, naar woongemeente, 2004 en 2005

	2004		2005	
	n	%	n	%
Woongemeente				
- Almelo	2	8	0	-
- Enschede	13	54	11	52
- Haaksbergen	1	4	0	-
- Hellendoorn	2	8	2	10
- Hengelo	3	13	3	14
- Losser	1	4	2	10
- Oldenzaal	-	-	1	5
- Rijssen-Holten	1	4	0	-
- Twenterand	1	4	0	-
- Tubbergen	-	-	1	5
- Wierden	-	-	1	5
Totaal	24	100	21	100

Het gaat in 2004 om 18 'verdachten politie (dossiers verzonden)', drie 'verdachten politie (dossiers niet verzonden)' en drie betrokkenen, terwijl het in 2005 acht 'verdachten politie (dossiers verzonden)', zes 'verdachten politie (dossiers niet verzonden)' en zeven betrokkenen betreft. In beide jaren woont ruim de helft van de personen die bekend zijn bij zowel politie als de dadertraining van het Leger des Heils in Enschede: respectievelijk 54% en 52%.

Overlap OM instroom

Van de personen die een dadertraining hebben gevolgd bij het Leger des Heils zijn er zowel in 2004 als in 2005 drie die in dat jaar bij het OM zijn ingestroomd vanwege huiselijk geweld. Deze personen komen niet voor in het politiebested huiselijk geweld.

Overlap Politie 2004 en Leger des Heils 2005

Van de 5.729 personen die in 2004 voorkomen in het politiebested huiselijk geweld zijn er 20 die in 2005 een dadertraining volgen bij het Leger des Heils (tabel 4.10). Het merendeel, 70%, woont in Enschede

Tabel 4.10 Personen uit het politiebested huiselijk geweld 2004 die in 2005 bekend zijn bij de dadertraining van het Leger des Heils, naar woongemeente

	2005	
	n	%
Woongemeente		
- Almelo	1	5
- Enschede	14	70
- Hellendoorn	2	10
- Hengelo	2	10
- Oldenzaal	1	5
Totaal	20	100

4.5 Team Vroeghulp

In 2005 is gestart met een team Vroeghulp bij de Stichting Maatschappelijke Dienstverlening (SMD) in Enschede. Dit team komt op verzoek van de politie in actie en doet direct een hulpaanbod. Als wordt gekeken naar de overlap tussen personen die in 2005

als 'verdachten politie (dossier verzonden)' bekend zijn bij de politie en personen die bekend zijn bij Team Vroeghulp blijkt dat het slechts om één persoon gaat. Daarom is tevens de gehele lijst met personen die bekend zijn bij de politie vanwege huiselijk geweld gekoppeld aan de gegevens van het Team Vroeghulp. Van de personen die in 2005 bij het Team Vroeghulp bekend zijn, blijken er nog 42 voor te komen in het politiebestand vanwege huiselijk geweld. Deze personen zijn allen woonachtig in Enschede. Van de 42 personen staan er 32 in het politiebestand als betrokkene, negen als verdachte en één als getuige.

4.6 TACTUS

Om meer zicht te krijgen in hoeverre middelengebruik een rol speelt bij huiselijk geweld zijn de politiebestanden huiselijk geweld van 2004 en 2005 vergeleken met de bestanden van TACTUS verslavingszorg. In 2004 zijn 67 'verdachten politie (dossier verzonden)', 40 'verdachten politie (dossier niet verzonden)', 156 betrokkenen, 12 getuigen en drie slachtoffers bekend bij TACTUS verslavingszorg, terwijl het in 2005 gaat om 42 'verdachten politie (dossier verzonden)', 34 'verdachten politie (dossier niet verzonden)', 156 betrokkenen, 13 getuigen en een slachtoffer.

Uit tabel 4.12 blijkt dat in 2004 en 2005 respectievelijk 93% en 95% van de 'verdachten politie (dossier verzonden)' die voorkomen in het bestand van TACTUS, man is. Het percentage 'verdachten politie (dossier verzonden)' tussen de 30 en 39 jaar is in beide jaren nagenoeg gelijk: 37% in 2004 en 38% in 2005. In 2004 valt 30% binnen de leeftijdscategorie 20- 29 jaar, tegenover 19% in 2005. In 2004 is 22% van de 'verdachten politie (dossier verzonden)' tussen de 40 en 49 jaar, terwijl dit in 2005 31% is.

Tabel 4.12 Geslacht en leeftijd 'verdachten politie (dossier verzonden)' die bekend zijn bij TACTUS verslavingszorg, 2004 en 2005

	2004		2005	
	n	%	n	%
Geslacht				
Man	62	93	40	95
Vrouw	5	8	2	5
Totaal	67	100	42	100
Leeftijd				
- 10-19 jaar	4	6	0	-
- 20-29 jaar	20	30	8	19
- 30-39 jaar	25	37	16	38
- 40-49 jaar	15	22	13	31
- 50-59 jaar	3	5	5	12
Totaal	67	100	42	100

In beide jaren is respectievelijk 34% en 33% woonachtig in Enschede (tabel 4.13). Het percentage dat in Almelo woont is 15% in 2004, terwijl dit geldt voor 26% in 2005.

Tabel 4.13 Woonplaats 'verdachten politie (dossier verzonden)' die bekend zijn bij TACTUS verslavingszorg, 2004 en 2005

	2004		2005	
	n	%	n	%
Woonplaats				
- Almelo	10	15	11	26
- Borne	2	3	1	2
- Dinkelland	1	2	0	-
- Enschede	23	34	14	33
- Haaksbergen	1	2	2	5
- Hellendoorn	4	6	0	-
- Hengelo	6	9	5	12
- Hof van Twente	0	-	1	2
- Losser	3	5	1	2
- Markelo	0	-	1	2
- Oldenzaal	2	3	2	5
- Rijssen-Holten	5	8	2	5
- Tubbergen	2	3	0	-
- Twenterand	5	8	1	2
- Wierden	2	3	1	2
Totaal	67	100	42	100

In beide jaren staat bij de 'verdachten politie (dossier verzonden)' met name alcohol als hoofdmiddel geregistreerd: 46% in 2004 en 45% in 2005. Bij 43% van de 'verdachten politie (dossier verzonden)' uit 2004 is er sprake van een bijmiddel, terwijl dit geldt voor 40% in 2005 (tabel 4.14).

Tabel 4.14 Hoofd- en bijmiddel, van 'verdachten politie (dossier verzonden)', zoals bij TACTUS staat geregistreerd, 2004 en 2005

	2004		2005	
	n	%	n	%
Hoofdmiddel				
- alcohol	31	46	19	45
- cannabis	12	18	4	10
- cocaine	10	15	7	17
- heroine	7	10	8	19
- overige drugs	4	6	2	5
- gokken	3	5	2	5
Totaal	67	100	42	100
Bijmiddel				
- alcohol	8	12	1	2
- cannabis	6	9	4	10
- cocaine	7	10	6	14
- overige drugs	6	9	6	14
- gokken	2	3	0	-
- nvt	38	57	25	60
Totaal	67	100	42	100

Overlap OM instroom

Van de personen die bekend zijn bij TACTUS verslavingszorg zijn er in 2004 en 2005 respectievelijk twee en vier personen ingestroomd bij het OM vanwege huiselijk geweld, die niet voorkomen in het politiebestand huiselijk geweld.

BIJLAGE OVERZICHT OVERLAP BESTANDEN

Tabel 1 Overlap personen uit Politieb Bestand en overige instellingen, 2004

	verdachte politie (dossier verzonden)	verdachte politie (dossier niet verzonden)	Betrokkene	Getuige	Slachtoffers	wel instroom OM, niet in politieb Bestand
Reclasseringsinstellingen	106	119	857	192	2	-
Dadertherapie De Tender	3	7	12	1	-	-
Dadertraining Leger des Heils	18	3	3	-	-	3
Tactus verslavingszorg	67	40	156	12	3	2

Tabel 2 Overlap personen uit Politieb Bestand en overige instellingen, 2005

	verdachte politie (dossier verzonden)	verdachte politie (dossier niet verzonden)	Betrokkene	Getuige	Slachtoffers	wel instroom OM, niet in politieb Bestand
Reclasseringsinstellingen	nb	nb	nb	nb	nb	nb
Dadertherapie De Tender	23	15	29	4	-	-
Dadertraining Leger des Heils	8	6	7	-	-	3
Vroeghulp	1	9	32	1	-	
Tactus verslavingszorg	42	34	156	13	1	4

nb = niet bekend

